

CVJETNICA

Cvjetnica ili Nedjelja Muke Gospodnje

5. travanja – 5. svibnja 2020.

Organizator i nakladnik: **HULULK**

www.hululk.weebly.com

Autorica stručne koncepcije / urednica kataloga: **Sanda Stanačev Bajzek**

Autorica predgovora: **Sanda Stanačev Bajzek**

Dizajn i grafička priprema: **Tamara Brmbota**

Suradnici na objavama / promocija: **Elizabeta Wagner i Nena Brkić**

Savjetnik: **vlč. Filip Lucić**

Hrvatska udruga likovnih umjetnika i likovnih kritičara već tradicionalno na Cvjetnicu, planirala je i ove godine po sedmi put predstaviti izložbu u svojem izložbenom prostoru, djela hrvatskih likovnih umjetnika okupljenih u temi Kristove Muke i Uskrsnuća.

No, obzirom na okolnosti čini to na ovaj način, ne odustajući prenijeti vam svu ljubav, radost i zahvalnost Isusu Kristu, utkanu u svaki potez, kolor i modeliranu formu **dvadeset i šestero likovnih umjetnika**.

Cvjetnica - Nedjelja palmi o Muci Gospodnjoj

Isusovo uskrsnuće je eshatološko-transcendentalni događaj koji nadilazi naše iskustvo, izmiče našoj spoznaji i našem izričaju. No, kao anticipacija uskrsnuća mrtvih, izvorište je i temelj kršćanske vjere. Vjere u Isusa Krista i Njegovo mesijansko poslanje koje je obilježeno i slavnim ulaskom u Jeruzalem, kao simbolom Njegove kraljevske pobjede, ali i navješćaja Muke koja kulminira u otkupiteljskoj i spasiteljskoj žrtvi na križu. Činu najveće i najsvetije agape ljubavi koju Otac gaji za svu svoju djecu. Istinu skrivenu umu koja se prepoznaje srcem. Istinu koja oživljava duhovno biće, a koju čovjek mora priznavati, jer ona je za njegovo sada i ovdje odlučujuća, jer ga usmjerava i nudi nadu, i u njenom svjetlu sve što se događa dobiva vrijednost i višu svrhu. Priznavanjem Isusove smrti i uskrsnuća, tako zvano Vazmeno otkajstvo. Ova dvostruka nominacija povezuje Isusovo kraljevsko predodređenje i nagovještaj neminovne Muke. Istočna kršćanska tradicija nazivljem– „Nedjelja palmi“ koristi se još od 4. stoljeća, dok ga rimska crkva pridružuje prvotnom nazivu „Nedjelja Muke Gospodnje“ tek u 8. stoljeću, naglašavajući Isusovo trpljenje na križu, prepoznatljivo tijekom liturgije po pjevanju „Muke Gospodnje“. Te nedjelje prisjećamo se zapravo Isusovog trijumfalnog ulaska u Jeruzalem, kada Ga je židovski puk pozdravljao mašući palminim i maslinovim granama, prostiruci pred Njega odjeću i kličući: „Hosana! Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana u visinama!“ (Mt 21,9). Ovaj poklik, preuzet iz Psalma 118, ušao je u liturgiju ove nedjelje ukazujući na sliku poniznog Krista (koji jaše na magaretu) koji se potpuno predaje Božjem naumu spasenja, dok narod, kličući Mu, izražava vjeru u Njegovu spasiteljsku moć koju je On objavio u žrtvi na križu.

Upravo zbog toga, a i tradicijskog običaja umivanja u vodi s laticama proljetnog cvijeća, koja u sebi nosi simboliku pročišćenja i buđenja novoga života, u nas je u narodu uvriježen naziv Cvjetnica. Obilježavamo ga u formi procesije - ophodnje puka koji nose u rukama blagoslovljene grančice masline i palme, ali i raznovrsnog proljetnog cvijeća. To slavljeničko raspoloženje koje kršćani repetiraju svake godine posljednjom nedjeljom korizme, treba biti ispunjeno poklicima hvale i zahvale, je nam se u Velikom tjednu obznajuje najveći dar – Isus nam daruje Sebe. Stoga svaki cvijet i svaka grana kojom mašemo noseći je u ruci, treba biti simbol rađanja novog života kojeg nam Isus osigurava Svojom žrtvom na križu. Novog, vječnog proljeća s našim Spasiteljem. I na to trebamo odgovoriti prikladnim darivanjem. Jer kao što su Židovi prostirali pred Isusom svoje haljine, mi trebamo prostrijeti sebe: darivanjem vremena, odricanja od materijalnog, posvećenja u iskrenoj molitvi u duhu i istini koja nas duboko i trajno povezuje u zajedništvo s Isusom koji trpi, umire i uskrsava za nas. Nemojmo samo sagnuti glave, nemojmo ni kleknuti pred Njim, već mu se, u potpunom poniznosti, prostirimo pod noge. I zamašimo Članovi HULULK-a, likovni i vizualni umjetnici, u ovom znakovitom vremenu, podržali su moju inicijativu da bez straha i zadržke ukažemo povjerenje i predstavimo izložbu, te tako damo svu slavu i hvalu našem Nebeskom Kralju, odabrašvi za temu jednu posve običnu nedjelju prije dvije tisuće dvadeset godina, koju je Isus jašući na magaretu, ne kao trijumfalni osvajački pobjednik, već kao ponizan al' pravičan i pobjedonosan Spasitelj, učinio našim trijumfom.

Mercedes Bratoš, Ana Divković, Ana Jakić Divković, Miroslav Nemet i Hrvoje Marko Peruzović čine to referirajući se svojim djelom eksplicitno na glavni motiv Cvjetnice.

Mercedes Bratoš u klasičnoj formi slike na platnu, a **Ana Jakić Divković** u prepoznatljivom kolažu, obje povezujući simboliku palminih grana i križa u jedinstvenu sliku Isusovog mesijanskog poslanja našeg otkupljenja.

Miroslav Nemet sliku Isusa koji jaše na magaretu simplificira u čistoj linearnoj formi linoreza, a mlada **Ana Divković** svoj kiparski talent zabilježila je reljefom, „uokvirujući“ prizor Isusovog ulaska vijencem proljetnica i palminih grana.

Hrvoje Marko Peruzović očistio je prizor floralnih elemenata te crtačkom virtuoznošću, ne pomalo stripovski, naglašavajući nesrazmjernost tjelesnih proporcija, zadržao se na liku Krista i malenog magareta.

Marija Galić ovaj put odabire složeniju likovnu kompoziciju. Do svoje slike, koja je jedna od očitijih primjera apstraktnog pristupa temi, prostrla je narodne, ručno tkane ručnike, vizualizirajući riječi Lukina evanđelja: „I kuda god bi On prolazio, prostirali bi po putu svoje haljine“.

Zanimljiva naziva „On the way to...“ iliti „Na putu u...“ fotografski triptih **Nene Brkić** izvlači esenciju ozračja tog radosnog dana. Pa u toj transformirajućoj formi digitalnog zapisa detektiramo i put, i hvatamo frekvencije žamora i klicanja ljudi, i percipiramo zelenilo palminih grana i vibracije njihova kretanja.

Posebnost Cvjetnice u pučkoj tradiciji nas Hrvata karakterizira i običaj umivanja vodom s laticama proljetnog cvijeća koji ima jasnu životnu simboliku u kršćanstvu.

A simboliku cvijeća, plodenja i rađanja vizualizira u svom „likovnom buketu“ **Olena Sokolovska**. U nježnom suglasju ljubičasta i crvena kolora, apostrofirajući tako i simboličnost boje u liturgiji.

Ivica Fišter ostaje vjeran svom izričaju i motivu grigorskih brega koje sada „odijeva“ prepoznatljivim elementima i kolorima proljeća. I jednom bijelom golubicom koja se poput Duha Svetoga natkrilila nad procvjetali vugrovečki krajolik.

Ovjenčana cvjetovima forzicije, fotografija **Mie Vesovića** njegov je vlastiti uradak nastao prilikom posjete pape Ivana Pavla zagrebačkoj katedrali. Simbolika njegova pohoda Hrvatskoj kao Kristova izaslanika naglašena u ovom asamblaju „suncano žutom“ proljetnicom, otvara brojne asocijacije i simboliku prigodnu danu kojeg tematiziramo izložbom.

A u **Danka Friščića** u pustinji ljudske duše izrasta gigantski cvijet, bujan, napajan kapljicama vode života. Podsjetnik ustrajne žrtve kao zalag vječnog života, u Friščićevoj prepoznatljivoj „pikselizaciji“, koja ovu vječnu temu čini suvremenom i aktualnom.

I u imaginarnom nadrealnom apokaliptičnom prostoru slike **Tamare Brmbote** rađa se cvijet. To je passiflora – Kristov cvijet, kao simbol Njegove muke u kojoj uskrsava novi život.

Motivom trnove Kristove krunice u realističkoj izvedenici položenoj na modeliranu formu bijelog pokrovnog platna, naša gošća, autodidakta **Štefica Fišter** potvrđuje korisnost druženja i participiranja u HULULK-ovim projektima u kojima kroz mentoriranje i poduke oživljavaju talenti pojedinca, referirajući se i na taj način na uskrснуće kao duhovno rađanje.

U jasnom nazivu koji eksplicitno opisuje temu „Cvjetnice“ **Andreja Hojnik Fišić** potvrđenom slikarskom intuicijom, a vodeći se duhom, stvara svoju uskrсну bjelinu, utiskujući u nju tragove mjesta i vremena Kristova slavodobitnog pohoda.

Taj dan ostavio je silan trag, trajan „otisak“ u zalogu našeg otkupljenja. Matricom floralnih elemenata **Ivana Ožetski** ostavlja na svom platnu „trag“ (crvenom uljanom bojom kao liturgijskom bojom Cvjetnice) tog nedjeljnog dana koji u svojim modifikacijama ostaje do danas dan slavlja i radosti, stavljajući u središnjicu antropomorfni otisak, povezujući tako tradiciju i običaje hrvatskog puka s univerzalnom temom muke kao predujvjeta uskrснуća.

A Isusovu muku koju na neki način anticipira već sama Cvjetnica, nagovještava u simbolici crvenog kolora i simbolici križa petero umjetnika.

Krunislav Sojanovski crvenim poliptihom u vlastitoj enformalističkoj maniri naglašava nepostojanost materičnosti koja u „muci“ svoje preobrazbe evoluiru u forme koje prizivaju duhovno.

Pavlovu shemu iz poslanice Rimljanima u kojoj komparira Isusa – inicijatora spasenja kao drugog Adama, s prvim Adamom – inicijatorom pada, preuzima **Nikola Rajčić** kako bi, čistoćom vlastite vizualne forme, naglasio neminovnost i razložnost Isusove žrtve. Isus, predstavljan kao crvena vertikalna forma obitava u polju bijela slikarskog platna, a pred Njim jabuka, uzrok i simbol Adamovog pada koje se On ne dotiče, jer: „kao što su neposluhom jednoga čovjeka mnogi postali grešnici, tako će i posluhom Jednoga mnogi postati pravednici“ (Rim 5,19).

A duhovna bol i kušnja koju Isus proživljava prije samog križa, otkrivajući istovremeno svu njegovu ljudskost, ali i Božju snagu i ufanje, kulminira u sceni molitve u Getsemanskom vrtu. Istovremenost dramatičnosti i kontemplacije, trenutka kada ostaju tu samo On i Otac, „upisuje“ u svoje platno crtačkom i kolorističkom virtuoznošću **Nada Žiljak**, otkrivajući nam svojom infracrvenom slikom razložnost Isusove krvave molitve u prikazu raspeća u infracrvenom, prostom oku nevidljivom, sloju slike. Tako kao trajno prisjećanje na sveukupnost naših prošlih vremena, ostaje križ kojeg kao otkupiteljski savez, kao zavjet, prisvajamo kao vlastiti.

A u zanimljivom asamblazu klasične slike i ready-made elemenata – komada staroga drva, čavala i lanca, slikarica **Deša Popović** uvjekovječuje vlastito trpljenje, no prepuno nade i svjetlosti koja reflektira iz svakog poteza kista, iz svakog tona prosijavajuće boje, u grimiznom križu, u brižljivom odabiru kolora kompatibilnog bojama liturgije korizmenog vremena.

Križ kao simbol patnje i otkupljenja, kao čin beskrajanje Očeve ljubavi, križ kao snažan simbol vjere i ufanja u Isusovu spasiteljsku žrtvu, križ kao jedini put, pravo kormilo koje nas vodi k Njemu, ujedinila je u inventivnoj drvenoj formi križa-kormila **Karin Grenc**, dokazujući još jednom beskrajanu inovativnost i duboko poznavanje Vazmenog otajstva.

Drvo kao jedan od najplemenitijih i najstarijih materijala za svoju dvosegmentnu kiparsku formu odabire i mladi kipar, student pete godine diplomskog studija pri zagrebačkoj ALU, **Petar Koši**. Dvije su to cjepanice za potpalu, jedna neobrađena, druga obrađena – definirana dlijetom u oblik muškog torza kao simbola čovjeka u ovoj umjetničkoj osobnoj, a zapravo općoj metafori Muke i Uskrснуća.

Košijeva kolegica **Lucija Jelić** pristupa temi muke i žrtve kao neminovnosti uskrснуća. No kako i sama zapisuje o svome radu: „svakom uskrснуću prethodi patnja, bol i smrt“. A njezin rad naznaka je toga puta. Čini to gradivnim elementima: paljenom cjepanicom s pet čavala i žičanim „nitima“ te konačnom, aluminijskom krilatom formom, koja svojim zrcalnim efektom omogućava svakome od nas uhvatiti vlastiti odraz. Vidjeti sebe u uskrslome.

A svojom svjetlosnom keramičkom instalacijom oblika jajeta, perforiranom tako da čini oblik cvijeta, **Dijana Nazor Čorda** ujedinjuje simboliku pisanice i cvijeta u najvećoj istini svih vremena. Povezujući Cvjetnu nedjelju s nedjeljom Uskrснуća.

Na neki način čini to i **Lojze Kalinšek**. Njegov diptih znakovitog naziva: „Cvjetnica 2020. – Noli Me Tangere“, referira se na poznatu Isusovu rečenicu upućenu Magdaleni, a koju ovih dana u posve drugom značenju upućujemo jedni drugima. Ona mu daruje stručak cvijeca, što aludira na običaje Cvjetnice kada cvijećem darujemo najmilije, a On njoj simbol najveće ljubavne žrtve – svoj križ.

A repetirajući kolore i morfologiju vlastitih „uskršnjih slika“, **Lahorka Rožić** prikazuje u rasapu slikarske forme, povratka tvarnosti u njezinu prvotnu esencijalnu formu – u enformno duhovno, koje mukom uskrsvava, pripremajući nam put za vječni život.

I na kraju kao i na početku uvijek ostaje On. Minuciozno tkanja prepoznatljive izražajnosti **Ana Guberina** u svojoj novom slikom potvrđuje svoje vjerske i teološke stavove o kristocentričnosti svemira, beskonačnom, vječnom kraljevstvu koje nam najavljuju evanđelisti, stavljajući ih u usta puka koji kliče Isusu:

„Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida koje dolazi! Hosana u visinama!“ (Mk 11,10)

Sanda Stanačev Bajzek